

Pantůčková, Lidmila

Návštěva z Polska

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1959, vol. 8, iss. D6, pp. 141-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108717>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Sborník, který je velmi rozsáhlý (má téměř 700 stran), soustředil příspěvky ze tří oblastí: první část obsahuje 30 statí z okruhu mezislovanských vztahů, druhá (15 statí) příspěvky, týkající se lidové slovesnosti a jejího vztahu k literatuře, třetí část (11 statí) zabírají studie o dramatice. Toto rozdělení odpovídá třem hlavním oblastem, jimž se ve svém vědeckém díle prof. F. Wollman věnuje.

Sborník *Franku Wollmanovi k sedmdesátinám* shrnuje články jednak příspěvatelů zahraničních, jednak československých. Ze zahraničních odborníků zaslali své práce A. Schmaus (K. Herloszsohn und die serbische Volksdichtung), R. Kovjanić (Djuro Daničić a Bratislavi), E. Georgiev (P. R. Slavejkov i Jan Neruda), M. Boršnik (Petr Bezruč med Slovenci), T. St. Grabowski (Dorobek literackonaukowy Mariana Szyjkowskiego), P. R. Bogatyrev (K voprosu o sravnitel'nom izučenii narodnogo slovesnogo, izobrazitel'nogo i choreografičeskogo isskustva u slavjan), A. Cronia (Un motivo boccaccesco nella poesia popolare srbo-croata?), J. Magnuszewski (Z rozvažana nad „Tragediä žebračä“) a J. Badalić (Česka i slovačka drama u hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu). Z naší země přispělo do sborníku českými a slovenskými studii a články celkem 47 pracovníků z vysokých škol i jiných odborných pracovišť. Nejvíce příspěvků pochází od pracovníků filosofické fakulty v Brně, na niž prof. Wollman stále působí.

Na závěr sborníku je připojen *Soupis prací Franška Wollmana za léta 1948–1958*, který sestavil dr. Jiří Krystýnek.

O výtvarnou složku sborníku se postarala Věra Fridrichová (obálka, návrh vazby, tři kresby) a Ferdiš Duša, který přispěl krásným dřevorytem. Vlastimil Válek

Návštěva z Polska.

Filosofická fakulta brněnské university byla v dubnu 1958 počtána návštěvou významné polské anglistky prof. Margaret Schlauchové. Tato pokroková vědecká pracovnice, rodilá Američanka, byla přinucena opustit rodnou zemi zákroky neblaze proslulého Výboru pro vyšetřování neamerické činnosti. Svůj druhý domov i možnost pokračovat ve vědeckém bádání a pedagogické činnosti našla v lidově demokratickém Polsku, kde působí jako profesorka anglické filologie na varšavské universitě. Ve vědeckém světě je profesorka Schlauchová vedle řady časopiseckých statí a článků známa především třemi podnětnými knižními studii. Za války vydala v londýnském nakladatelství Allen & Unwin vědecko-popularisační úvod do studia cizích jazyků *The Gift of Tongues* (1943); r. 1956 vyšla pětí nakladatelství Polské akademie věd její kniha *English Medieval Literature and Its Social Foundations*, podávající rozbor a výklad vývoje anglické literatury od nejstarších psaných památek k začátkům renesance: v též roce vydalo londýnské nakladatelství Wattsovo její dílo *Modern English and American Poetry, Technique and Ideology*, zabývající se veršovou technikou vybraných moderních anglických a amerických básníků ve vztahu k ideovému obsahu jejich poesie.

Thematem první přednášky, kterou Margaret Schlauchová proslavila na našem území, byla hovorová angličtina tudorovské doby (9. dubna na filologické fakultě Karlovy university v Praze). Následujícího dne navštívila filosofickou fakultu v Brně, zúčastnila se přátelské odpolední besedy s přednášejícími a posluchači anglistiky a večer promluvila na thema „The Merchant of Venice and Roman Rhetoric“. Zajímavě ukázala, že v uvedené Shakespearově tragikomedii jsou kombinovány motivy „příjemné“ i „nepříjemné“, obojí stejnou měrou nepravděpodobné; přesto však hra byla úspěšná ve své době a zůstává živá a přesvědčivá dodnes, poněvadž nositeli „nepravděpodobného příběhu“ jsou realistické, životné charaktery. Podrobněji se prof. Schlauchová zabývala rozbohem scény soudního přelíčení a dovodila, že tuto scénu, jež je z hlediska reálné soudní praxe absurdní, lze lépe pochopit ve světle starých římských *controversias*, praktických cvičení v řečnickém umění, jež byly v době renesanční obnoveny jako součást výuky i na anglických školách. Podle M. Schlauchové scéna soudního přelíčení je imaginární situací obdobnou těm, které rétoři předkládali svým studentům jako podklad k vypracování a přednesení vzorného řečnického projevu. Znalost středověkých *exempla* a římských *controversias*, jak prof. Schlauchová v závěru své přednášky zdůraznila, nám do značné míry napomáhá pochopit, proč scéna soudního přelíčení v *Kupci benátském* mohla být vysoce oceňována obecenstvem Shakespearovy doby.

Před odjezdem z Československa proslavila prof. Margaret Schlauchová ještě přednášku o Chaucerovi a italské renesanci na filosofické fakultě Komenského university v Bratislavě a opakovala brněnskou přednášku o Shakespearově *Kupci benátském* v Praze.

Lidmila Pantůčková